

Zámek Valtice

Kraj: Jihomoravský

GPS souřadnice: 48.739207N, 16.755267E

Okres: Břeclav

Adresa URL: www.zamek-valtice.cz

Barokní zámek Valtice se nachází v moravském městě Valtice v okrese Břeclav. Od roku 1995 je chráněn jako národní kulturní památka ČR a v roce 1996 byl zapsán v rámci Lednicko-valtického areálu na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Na počátku 14. století nacházíme Valtice ve vlastnictví Rauhensteinů a Kuenringů, kteří záhy prodali svůj podíl Pottendorfům. Mezi roky 1387 až 1391 se podařilo rozdělené panství majetkově zcelit Liechtensteinům, v jejichž držení Valtice zůstaly až do konfiskace v roce 1945. Po bouřlivém 15. století, plenění husitů a česko-uherských válkách za Jiřího z Poděbrad a Matyáše Korvína, se Valtice dočkaly za Hartmana I. z Liechtensteinu (1506–1540) obnovy a prosperity. Mohutným impulsem pro rozvoj valtického zámku byla ztráta rodového majetku v blízkém Mikulově (1560). Na původní hrad navázala čtyřkřídlá renesanční budova opatřená arkádovou lodžíí, jejíž přibližnou podobu známe pouze z nemnohých kreseb. Za Karla I. z Liechtensteinu (vládl v letech 1595–1627) bylo rozšířené sídlo dále opevňováno. Karel I. roku 1608 získal knížecí titul a roku 1614 titul vévody opavského. Při pobělohorských konfiskacích významně rozšířil rodové impérium. Až do jeho smrti probíhala rozsáhlá přestavba valtického zámku, na níž se ve 20. letech 17. století podílel i hlavní císařský architekt ve Vídni, benátský manýřista Giovanni Battista Carlone a také Giovanni Mario Filippi. Za Karlova syna Karla Eusebia (1627–1684) barokní přestavba sídla pokračovala, nejprve pod vedením Giovanniho Giacoma Tencally, a poté brněnského stavitele Ondřeje Erny a jeho syna Jana Křtitele. Jejich dílem byly například stavby kolem prvního nádvoří. Syn knížete Karla Eusebia, zcestovalý diplomat a šedá eminence vídeňského dvora Jan Adam Ondřej (1662–1712) barokní podobu zámku dále rozvinul. Na stavbě tenkrát pracovali další dva stavitelé z dynastie Tencallů a řada brněnských a olomouckých řemeslníků.

Roku 1712 se vlády ujímá kníže Anton Florian (1656-1721), sebevědomý španělský grand, nejvyšší hofmistr a podkoní císaře Karla VI., a zahajuje další fázi přestavby valtické rezidence řízenou architektem Antonem Johannem Ospelem. Nejprve zimní jízdárna, navázala španělská konírna a kočárovny, od roku 1716 hospodářské a správní prostory a sklepení pro zpracování a uchovávání vína. Roku 1715 bylo strženo horní patro paláce a prostory byly modernizovány a adaptovány, patrně do roku 1720. Do budovy byl přitom přiveden nový vodovod. Nejvýznamnější urbanistickou Ospelovou stopou je nově koncipovaná „triumfální cesta“. Kníže Josef Johann Adam (1690–1732) nepokračoval ve velkolepém reprezentačním otcově projektu, soustředil se spíše na privátní část, upravil zejména interiéry. Za knížete Josefa Václava byla přestavba zámku dokončena (1744–1745). Tento diplomat a vojenský stratég jmenoval svým novým dvorním architektem Antona Erhorta Martinelliho, který dokončil interiéry i vnější fasády. V té době byl zbořen starý hrad a na jeho místě vznikl park. Do Valtic pak přijížděl kníže hlavně v létě odpočívat. V letech 1788–1790, za knížete Aloise I. Josefa, bylo u levého předzámeckého traktu přistavěno divadlo.

Výstavba sítě staveb lednicko-valtického areálu v prvních desetiletích 19. století už areál valtického zámku nezasáhla, ale slavná zámecká enfiláda již tenkrát sloužila jako turistický cíl. Lednicko-valtický areál, jak se zachoval do dnešních dnů, vznikl za vlády knížete Jana I. Josefa (1760–1836), který se proslavil nejen jako valtický investor, ale také jako polní maršál a velitel jezdeckta za napoleonských válek. Z této doby pochází část výzdoby sálů, obložení stěn z umělého mramoru i brokátových tapet. Za knížete Jana II. (1840–1929) a jeho architekta Karla Weinbrennera vznikla po úpravě parku naproti vykoupené a zbourané Barvířské ulice tzv. sala terrena.

Na konci 2. světové války byl zámek zdevastován ruskými zajatci, kteří zde očekávali na repatriaci. Jako zrádce je po příchodu Rudé armády postříleli. Po válce byla rozkradena a zničena část mobiliáře a v polovině roku 1947 byl ve východním předzámeckém křídle zřízen ženský tábor nucených prací. Vězněné ženy pracovaly převážně ve statcích a vinných sklepech. Celý zámek na dohled od „železné opony“ byl v době komunistické totalitní moci trvale devastován a nepatřičně využíván jako prostor pro výrobu, dílny a dopravu. Řada skladů a provozů byla v hlavní budově, v jízdárně byla zřízena sušárna tabáku a v roce 1964 bylo zdemolováno divadlo a vzniklo v něm parkoviště traktorů. Postupná obnova zámku začala v průběhu 70. let minulého století a pokračuje dodnes. Řada prostor musí být ještě opravena a zpřístupněna veřejnosti. V roce 2014–2015 došlo k velkorysé obnově jízdárny a v původních historických obvodových zdech byla vystavěna prostorová replika pozdně barokního (klasicistního) divadla. Od konce roku 2018 se uskuteční rozsáhlá renovace střech a fasád hlavního průčelí zámku a východního předzámčí.

Prohlídkové okruhy a expozice:

Hlavní reprezentační okruh (základní okruh)

Knížecí byt: Apartmán Františka I. z Liechtensteinu (základní okruh)

Dianin chrám Rendez-vous (základní okruh)

Cesta zákulisím barokního divadla

Zámek - sídlo pokroku

Zámecká barokní kaple

Bylinková zahrada Lu & Tíree Chmelar

Kolonáda Na Rajstně

Zámecký sklep - Vinné sklepy Valtice, a. s.

Jízdy kočárem - ARKADIE Nový Dvůr s. r. o.

Informace o návštěvní době zde.

Ceny vstupného zde.

Zdroj textu: www.npu.cz – Národní památkový ústav

